

IVM : ปรารถนาแห่งหญิง

โดย นายแพทย์บุญแสง วุฒิพันธุ์

ปรารถนาแห่งหญิง

ครั้งหนึ่งในชีวิตของหญิงสาวย่อมปรารถนาที่จะมีครอบครัวที่สมบูรณ์ นอกจากการเป็นภรรยาที่งามพร้อมแล้ว การได้ทำหน้าที่ที่ยิ่งใหญ่ของ “แม่” เป็นคุณค่าที่มีอาจหาคำใดมาเปรียบเปรยได้ จึงนับวันเฝ้าคอยการมาถึงของเจ้าตัวน้อยด้วยความหวังที่เต็มเปี่ยม ทว่าวันแล้ววันเล่าสิ่งที่ปรารถนานั้นยังคงเป็นเพียงภาพฝันที่เลื่อนลอย...

อุปสรรคของชีวิตใหม่

คู่สมรสส่วนใหญ่โชคดีสามารถสร้างครอบครัวได้สมบูรณ์พร้อมเพียงเวลาไม่นาน หากมีคู่สมรสอีกจำนวนหนึ่งที่ยังคงพบกับความผิดหวังครั้งแล้วครั้งเล่าในการสร้างชีวิตใหม่ สาเหตุอาจเกิดจากความเครียด อายุของคู่สมรส และปัญหาด้านสุขภาพ เช่น ฝ่ายชายเกิดจากความผิดปกติของการผลิตตัวสุจิ ขณะที่ฝ่ายหญิงอาจพบได้จากหลายสาเหตุ อาทิ โรคในเยื่อบุโพรงมดลูก โรคในอุ้งเชิงกราน ซ็อกโกแลตชีสต์ (เนื้องอกในมดลูก) และการทำงานของรังไข่ที่ไม่สมบูรณ์ซึ่งเป็นสาเหตุที่พบได้บ่อยที่สุดของภาวะมีบุตรยาก

ความสุขที่ใฝ่รอ

หลังดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ผ่านไปประมาณ 6 เดือน ฝ่ายหญิงมีโอกาสตั้งครรภ์ได้ประมาณ 50% และหากผ่านไป 1 ปี โอกาสตั้งครรภ์ย่อมมีสูงถึง 90% อย่างไรก็ตามในคู่สมรสที่มีอายุมากกว่า 30 ปี โอกาสตั้งครรภ์จะลดหลั่นลงตามลำดับอายุที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นหากการสมรสในช่วงปีแรกยังไม่ปรากฏวิเวกการมาเยือนของเจ้าตัวน้อย คู่สามีภรรยาควรจูงมือกันมาพบแพทย์เพื่อรับการตรวจสุขภาพหาสาเหตุ หากพบว่าการผลิตตัวสุจิในฝ่ายชายไม่มีความผิดปกติใดๆ จะกลับมาดูที่ฝ่ายหญิงว่ามีปัญหาสุขภาพด้านใดหรือไม่

ในสุขภาพสตรีที่มีอาการปวดประจำเดือนรุนแรง อาจเกิดจากโรคเยื่อบุโพรงมดลูกผิดปกติ ซ็อกโกแลตชีสต์ หรือเนื้องอกมดลูก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการมีบุตรยาก ภาวะเหล่านี้สามารถให้การรักษาด้วยการผ่าตัดส่องกล้อง หรือการผ่าตัดแบบ **Minimally Invasive Surgery (MIS)** ที่ทำให้คุณสุขภาพสตรีแทบไม่รู้สึกเจ็บปวด หรือต้องกังวลกับแผลเป็นเหมือนที่ผ่านมา หากได้รับการแก้ไขสาเหตุแล้วคู่สมรสบางรายอาจสามารถมีบุตรโดยวิธีธรรมชาติ ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีช่วยในการเจริญพันธุ์ก็เป็นได้

ในรายที่ประจำเดือนมาไม่สม่ำเสมอ และมีลักษณะการมากะปริดกะปรอย อาจเป็นไปได้ว่าเกิดจากการทำงานของรังไข่ที่ผิดปกติ ทำให้ไข่ไม่ตก หรือไข่ตกแต่ไม่สมบูรณ์ จึงทำให้ไม่เกิดการปฏิสนธิ หรืออีกนัยหนึ่งคือวัยที่มากขึ้นของคุณสุขภาพสตรี ทำให้การตกไข่มีปริมาณน้อยและด้อยคุณภาพลง ลักษณะเช่นนี้อาจจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ซึ่งในอดีตวิธีที่นิยมได้แก่ การทำกิฟต์ แต่วิธีที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ได้แก่ ทารกหลอดแก้ว

เทคโนโลยีการเจริญพันธุ์

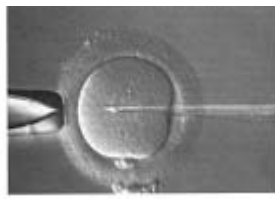
หลายคนคงเคยได้ยินคำว่า “กิฟต์” และ “ทารกหลอดแก้ว” มานานแล้ว การทำกิฟต์ (Gamete Intra fallopian Transfer - GIFT) คือการเก็บไข่และอสุจิออกมาผสมภายนอกก่อนนำกลับไปวางในท่อ นำไข่ด้วยวิธีการผ่าตัดส่องกล้องในอุ้งเชิงกราน ส่วนการทำทารกหลอดแก้ว (In Vitro Fertilization - IVF) เป็นการเก็บไข่มาผสมกับเชื้ออสุจิในหลอดแก้วแล้วนำไข่กลับสู่โพรงมดลูกทางช่องคลอดโดยไม่มีการผ่าตัด ซึ่งเป็นวิธีที่ให้ผลสำเร็จสูงถึง 40 เปอร์เซ็นต์ และคุณสุขภาพสตรีไม่ต้องเจ็บตัว จึงได้รับความนิยมมากกว่าการทำกิฟต์

อย่างไรก็ตาม การทำทารกหลอดแก้ว ก่อนที่จะมีการเก็บไข่ แพทย์ต้องฉีดฮอร์โมนเพื่อกระตุ้นการตกไข่ ซึ่งอาจมีผลข้างเคียงต่อสุขภาพร่างกายของคุณสุขภาพสตรี อาทิ อาจทำให้เกิดอาการแทรกซ้อนได้ในบางราย จึงมีการพัฒนาเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์เพิ่มอีกหนึ่งทางเลือก เรียกว่า IVM หรือ In Vitro Oocyte Maturation

IVM ปลอดภัย ไร้ภาวะแทรกซ้อน

IVM (In Vitro Maturation) พัฒนามาจากวิธีการ IVF โดยวิธีการ IVF แพทย์จะฉีดฮอร์โมนกระตุ้นให้ไข่สุกและให้มีการตกไข่มากกว่าปกติ เพื่อเลือกเก็บไข่ที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสในการตั้งครรภ์ แต่การทำ IVM จะไม่มีการฉีดฮอร์โมนกระตุ้นใดๆ แต่จะใช้วิธีลดขั้นตอนโดยการเก็บไข่จากรังไข่ขณะที่ยังไม่เต็มที่โดยไม่รื้อให้ไข่สุกหรือไข่ตก นำไข่มาเลี้ยงภายนอกจนโตเต็มที่แล้วทำการผสมกับเชื้ออสุจิตามขั้นตอน ก่อนนำกลับเข้าสู่โพรงมดลูกเพื่อเจริญครรภ์ต่อไป

การทำ IVM จึงช่วยให้คุณสุขภาพสตรีปลอดภัยจากผลข้างเคียงที่อาจเกิดจากการฉีดฮอร์โมน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเก็บไข่อ่อนมาผสม ผลสำเร็จของการทำ IVM เมื่อเทียบกับ IVF อาจน้อยกว่าอยู่ที่ประมาณ 30 - 35 เปอร์เซ็นต์ แต่เมื่อเทียบกับเป็นวิธีที่ใกล้เคียงธรรมชาติและมีความปลอดภัยสูง ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากกว่า หากทำไม่สำเร็จในครั้งแรก ก็สามารถทำ IVM ครั้งต่อไปได้ในเวลาอันสั้น จึงเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับว่าคุณแม่อีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การเลือกใช้วิธีการใดขึ้นอยู่กับดุลยพินิจและการตัดสินใจร่วมกันระหว่างแพทย์กับผู้ป่วยรักษา ซึ่งการทำ IVM นั้นนิยมทำในคุณสุขภาพสตรีที่มีถุงน้ำในรังไข่หลายใบ (Polycystic Ovarian Syndrome: PCOS) ซึ่งมีโอกาสเกิดภาวะการตอบสนองต่อการฉีดยากระตุ้นมากเกินไป

ฟุ่มพิกเจ้าตัวน้อย

หลังการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์จนเกิดการปฏิสนธิ ขั้นตอนต่อไปก็จะกลับเข้าสู่กระบวนการตั้งครรภ์ตามธรรมชาติ เหมือนเช่นหญิงตั้งครรภ์ปกติทั่วไป

ภายหลังจากการตั้งครรภ์ได้ 11 – 14 สัปดาห์ แพทย์จะนัดว่าที่คุณแม่ตรวจสุขภาพอีกครั้ง โดยทำอัลตราซาวด์ตรวจคัดกรองทารกดาวน์ซินโดรม (Down's Syndrome Screening) ตรวจคัดกรองความผิดปกติของโรคต่างๆ ที่อาจถ่ายทอดและเป็นอันตรายกับทารกในครรภ์ เพื่อให้คำแนะนำในการดูแลปฏิบัติตัว ตลอดจนคำแนะนำด้านโภชนาการเพื่อความปลอดภัยของคุณแม่และลูกน้อยในครรภ์ หลังจากนั้นแพทย์จะทำการนัดเพื่อตรวจสุขภาพครรภ์ทุกๆ 2 – 4 สัปดาห์ เพื่อติดตามพัฒนาการ ตลอดจนเพศของทารก ได้เห็นการเต้นของหัวใจน้อยๆ จนกระทั่งถึงระยะคลอด ซึ่งว่าที่คุณแม่จะได้รับประสบการณ์ที่ยิ่งใหญ่เช่นคุณแม่ทั่วไป